

Callús, per exemple (ara que fa un any)

written by Jordi Badia Pujol | 1 d'octubre de 2018

Érem molt amics, amb en Toni. Bé, en José Antonio, com es deia llavors, tot i que tothom l'anomenava pel primer cognom, un d'aquests que acaba amb zeta. Els seus pares treballaven a la fàbrica, d'ençà que havien arribat d'Andalusia, l'any 1969. A l'escola ens vam fer molt amics. Recordo que quan teníem dotze anys ens llevàvem cada dia mitja hora més d'hora que no els altres i anàvem a córrer, abans d'entrar a estudi.

Després jo vaig anar a l'institut i ell a la fàbrica. I ens vam allunyar.

Al cap d'anys, quan vaig tornar a viure a Callús, no es pot dir que fóssim amics íntims, però si ens vèiem pel carrer sempre ens saludàvem i xerràvem. Amb una diferència respecte de la infantesa: ell mantenia el castellà, però jo ara li parlava en català. No semblava que en fes gaire cabal.

De petits, no havíem parlat gairebé mai de política. Recordo, això sí, què em va dir quan van ficar els meus germans i el meu pare a la presó. Va mirar d'ésser respectuós, però li va sortir de l'ànima: «Si mana en Franco s'ha d'obeir en Franco.» Aquell dia sí que em va fer ràbia. Però després ja em va passar.

Molts anys més tard, el 2009, en vam tornar a parlar, de política. Fou un diumenge al matí, a la carretera. «No m'agradaria que em fessin triar: jo sóc d'allà i d'aquí», em va dir, tens. Era poc abans de la [consulta per la independència](#). No va pas votar.

Al cap de dos anys em va tornar a aturar, davant l'escola, un dia a migdia. I em va deixar garratibat: «No hi ha res a fer. Hem de fotre el camp. Només espero que a en Mas no li tremolin

les cames.» Tot això en castellà. En Toni parlava sempre en castellà, i això que la dona és catalana d'arrel i el fill parla català més bé que no pas jo.

En Toni fou un dels qui el [primer d'octubre de l'any passat](#) van rebre de valent, a l'escola Joventut de Callús. Surt en aquestes imatges:

Me'n va parlar l'endemà, en la concentració que vam fer davant la casa de la vila. I l'endemà passat, el dia de la vaga, també hi era, amb tota aquella gentada davant l'escola. Suposo que, inconscientment, aquell dia per primera vegada em va parlar en català. No li vaig pas dir res.

En Toni és un exemple com tants n'hi ha, com molta gent provinent de la immigració espanyola. Hi ha qui se'n va adonar el 2008, hi ha qui ho va veure el 2010. Hi ha qui es va trobar arrossegat cap a la Via Catalana, el 2013. Hi ha qui va topat de cara amb un guàrdia civil el 2017...

En fi, no us vull cansar. Després d'allò d'ara fa un any, en Toni va esdevenir un dels membres més actius del CDR local, un grup excel·lent, ple d'encerts. Un grup en què, diguem-ho tot, els fills de la immigració espanyola voregen el 50%.

A Callús, d'ençà de l'octubre republicà, aquest grup no ha cessat d'organitzar concentracions, d'[acompanyar els encausats al tribunal d'injustícia](#), de convocar la gent per a anar cada diumenge al vespre als Lledoners, o bé ara i adés a les manifestacions de Manresa i de Barcelona, de penjar llaços, d'embolicar monuments de color groc... Hi ha hagut moments durs, d'una vera crueltat, com aquell episodi de [l'home del cúter](#). Però, lluny de rendir-se, aquest grup ens ha tret la son de les orelles a tots i, sense defallir ni avergonyir-se de res, ha aconseguit que la gent hi contribuís. Avui a Callús no pots fer ni cent passes sense ensopegar amb una estelada, un llaç, una pancarta...

Som en període de resistència, però a Callús ja som lliures. Sé que penseu que no, que encara depenem d'Espanya i tal i tal. Però el cap ja el tenim lliure. Era el pas més important.

Això volia dir-vos: que gràcies a gent com en Toni avui som més a prop de la llibertat que no pas ara fa un any. Sens dubte.